

Grunder för fristående examen

**SPECIALYRKESEXAMEN FÖR UTVECKLARE AV
LANDSBYGDEN
2011**

Föreskrift 16/011/2010

Grunder för fristående examen

**SPECIALYRKESEXAMEN FÖR UTVECKLARE AV
LANDSBYGDEN
2011**

Föreskrift 16/011/2011

© Utbildningsstyrelsen

Föreskrifter och anvisningar 2011:31

ISBN 978-952-13-4804-4 (häft)

ISBN 978-952-13-4805-1 (pdf)

ISSN-L 1798-8977

ISSN 1798-8977 (tryckt)

ISSN 1798-8985 (online)

www.utbildningsstyrelsen.fi

Kopijyvä Oy, Esbo

13.6.2011

16 /011/2011

Giltighetstid: fr.o.m. 1.9.2011 tillsvidare

De stadganden på vilka befogenheten
att utfärda föreskriften bygger på
L 631/98, 13 § 2 mom

Upphäver UBS:s föreskrifter
7.6.2001 nr 36/011/2001

Ändrar Utbildningsstyrelsens föreskrift

GRUNDERNA FÖR SPECIALYRKESEXAMEN FÖR UTVECKLARE AV LANDSBYGDEN

Utbildningsstyrelsen har beslutat om grunderna för specialyrkesexamen för utvecklare av landsbygden. Examensgrunderna ska iakttas fr.o.m. 1.9.2011. Examensprestationer som påbörjats innan föreskriftens i kraftträdande kan fullföljas enligt grunderna av den 7.6.2001 nr 36/011/2001 t.o.m. 31.8.2013 .

Examenskommissionen och examensarrangören kan inte lämna grunderna för examen obeaktade eller avvika från dem.

När utbildning som förbereder för en fristående examen anordnas, beslutar utbildningsanordnaren om innehållet i utbildningen och ordnandet av utbildningen i enlighet med examensgrunderna. Den som deltar i utbildningen skall som en del av utbildningen beredas möjlighet att avlägga en fristående examen.

Generaldirektör

Timo Lankinen

Undervisningsråd

Susanna Tauriainen

BILAGA

Specialyrkesexamen inom specialyrkesexamen för utvecklare av landsbygden
2011

Innehåll

1 Fristående examina	7
1.1 Anordnande av fristående examina.....	7
1.2 Avläggande av fristående examen.....	7
1.3 Grunderna för fristående examen	7
1.4 Personlig tillämpning i fristående examen	8
1.5 Bedömning av yrkesskickligheten i fristående examen	8
1.6 Betyg	8
1.7 Utbildning som förbereder för fristående examen	9
2 Uppbyggnaden av specialyrkesexamen för utvecklare av landsbygden	9
2.1 Kunnande som visas i specialyrkesexamen för utvecklare av landsbygden ...	9
2.2 Examensdelarna.....	10
3 Yrkesskicklighet som krävs och grunder för bedömningen i specialyrkesexamen för utvecklare av landsbygden	10
3.1 Att arbeta som landsbygdsutvecklare	11
3.2 Företagande på landsbygden.....	14
3.3 Kunnande om projekt på landsbygden och i landsbygdsnäringsarna	17
Bilaga	
Beskrivning av yrket	20

1 FRISTÅENDE EXAMINA

1.1 Anordnande av fristående examina

Examenskommissionerna som tillsätts av Utbildningsstyrelsen och består av representanter för arbetsgivare, arbetstagare, lärare och vid behov självständiga yrkesutövare ansvarar för anordnandet och övervakningen av fristående examina samt utfärdar examensbetyg. Examenskommissionerna gör ett avtal om anordnande av fristående examina med utbildningsanordnarna och vid behov med andra sammanslutningar och stiftelser. Fristående examina kan inte anordnas utan giltigt avtal med examenskommissionen.

1.2 Avläggande av fristående examen

Fristående examen avläggs genom att examinanderna vid examenstillfällena i praktiska arbetsuppgifter påvisar det kunnande som förutsätts i examensgrunderna. Varje examensdel ska bedömas skilt för sig. Bedömningen görs som ett samarbete mellan representanter för arbetsgivare, arbetstagare och undervisningssektorn. Inom branscher där det är vanligt med självständiga yrkesutövare tas även denna part i beaktande vid valet av bedömare. Bedömningen godkänns slutligen av examenskommissionen. Examensbetyg kan beviljas då examinanden har avlagt alla examensdelar som krävs med godkänt vitsord.

1.3 Grunderna för fristående examen

I examensgrunderna fastställs vilka delar och eventuella kompetensområden som hör till examen, uppbyggnaden av examen, den yrkesskicklighet som krävs i de olika examensdelarna, bedömningsgrunderna (målen och kriterierna för bedömningen) samt sätten att påvisa yrkesskicklighet.

En examensdel utgör ett delområde inom yrket som går att avskilja från den naturliga arbetsprocessen till en självständig helhet som kan bedömas. Kraven på yrkesskicklighet som beskrivs i de olika examensdelarna koncentrerar sig på de centrala funktionerna och verksamhetsprocesserna inom yrket samt på yrkespraxis inom den aktuella branschen. De omfattar även färdigheter som allmänt behövs i arbetslivet, till exempel sociala färdigheter.

Målen och kriterierna för bedömningen är härledda ur kraven på yrkesskicklighet. Målen för bedömningen anger de kunskapsområden som man vid bedömningen fäster särskild vikt vid. Definitionen av dessa mål underlättar också bedömningen av den aktuella arbetsprocessen. Bedömningen ska täcka alla de mål för bedömning som beskrivs i examensgrunderna. Kriterierna för bedömningen bestämmer den kvalitativa och kvantitativa nivån på en godkänd prestation.

Sätten att påvisa yrkesskicklighet innehåller preciserande anvisningar om avläggandet av examen. Yrkesskickligheten påvisas i allmänhet i autentiska arbetsuppgifter. Sätten att påvisa yrkesskicklighet kan innehålla direktiv för bl.a. hur en examensprestation vid behov kan kompletteras så att alla krav på yrkesskicklighet blir beaktade.

1.4 Personlig tillämpning i fristående examen

Utbildningsstyrelsen har utfärdat en särskild föreskrift om individuell tillämpning.

1.5 Bedömning av yrkesskickligheten i fristående examen

Vid bedömning av yrkesskickligheten är det viktigt att ingående och noggrant granska hur examinanderna visar att de kan det som examensgrunderna förutsätter i kraven på yrkesskicklighet för den aktuella examensdelen. Vid bedömningen tillämpas de bedömningskriterier som fastställts i examensgrunderna. Bedömarna ska mångsidigt använda sig av olika och i första hand kvalitativa bedömningsmetoder. Används endast en metod, blir resultatet inte nödvändigtvis tillförlitligt. Vid bedömningen beaktas bransch- och examensspecifika särdrag i enlighet med examensgrunderna. Om examinanderna har tillförlitliga utredningar om tidigare påvisat kunnande, granskar bedömarna hur de motsvarar kraven på yrkesskicklighet i examensgrunderna. Bedömarna föreslår för examenskommissionen att kunnandet erkänns som en del av examensprestationen. Examenskommissionen fattar det slutliga beslutet om erkännande av tidigare påvisat kunnande som tillförlitligt utretts.

Bedömning av yrkesskicklighet är en process där insamling av bedömningsmaterial och dokumentering av bedömning spelar en viktig roll. Representanter för arbetslivet och lärare gör på trepartsbasis en noggrann och mångsidig bedömning. Examinanderna ska klart och tydligt få veta hur bedömningsgrunderna tillämpas i deras eget fall. De ska också ges möjlighet att själva bedöma sina prestationer. Examensarrangören gör upp ett bedömningsprotokoll över examensprestationen för den aktuella examensdelen som undertecknas av bedömarna. Till en bra bedömningsprocess hör också att efter detta ge examinanderna respons på prestationerna. Det slutliga bedömningsbeslutet fattas av examenskommissionen.

Bedömare

De personer som bedömer examinandernas yrkesskicklighet ska ha god yrkeskunskap inom det aktuella området. Examenskommissionen och examensarrangören kommer överens om bedömarna i avtalet om anordnande av fristående examen.

Rättelse av bedömning

Examinanderna kan inom lagstadgad tid anhålla om rättelse av bedömning av den examenskommission som ansvarar för den aktuella examen. En skriftlig begäran om rättelse riktas till examenskommissionen. Examenskommissionen kan efter att ha hört bedömarna besluta om en ny bedömning. Det går inte att genom besvär anhålla om ändring av examenskommissionens beslut som gäller rättelse av bedömning.

1.6 Betyg

Examenskommissionen beviljar examensbetyg och betyg för en eller flera avlagda examensdelar. Betyg över deltagande i förberedande utbildning ges av utbildningsanordnaren. Utbildningsstyrelsen har utfärdat direktiv om vilka uppgifter som ska framgå ur betyg för fristående examina, utbildning som förbereder för fristående examen och läroavtalsutbildning.

Betyg för en eller flera examensdelar ges på begäran. Examensbetyget, liksom betyget för en eller flera avlagda examensdelar, undertecknas av en representant för examenskommissionen och en representant för examensarrangören.

En anteckning om avlagd fristående examen i ett av Utbildningsstyrelsen godkänt yrkesbevis är ett intyg över avlagd examen som är jämförbart med ett examensbetyg. Examensarrangören skaffar och undertecknar yrkesbeviset. Yrkesbeviset är avgiftsbelagt för examinandena.

1.7 Utbildning som förbereder för fristående examen

Det går inte att ställa förhandsvillkor om deltagande i utbildning på dem som deltar i fristående examina. Examina avläggs ändå huvudsakligen i samband med förberedande utbildning.

Förberedande utbildning ska anordnas i enlighet med examensgrunderna. Utbildningen och examenstillfällena ska planeras utgående från examensdelarna. Den som deltar i utbildning som förbereder för fristående examen ska ges möjlighet att delta i examenstillfällena och avlägga fristående examen som en del av utbildningen.

2 UPPBYGGNADEN AV SPECIALYRKESEXAMEN FÖR UTVECKLARE AV LANDSBYGDEN

2.1 Kunnande som visats i specialyrkesexamen för utvecklare av landsbygden

Utvecklare av landsbygden arbetar med uppgifter som ökar landsbygdens livskraft. Deras arbete består av att hjälpa människor, organisationer, företag och företagare på landsbygden. Utvecklarna av landsbygden har specialiserat sig på utveckling av boendelandsbygden, landsbygdsnäringsarna och verksamhetsbetingelserna i dem. De arbetar kundorienterat med hjälp av samarbetsnätverk och skaffar den information som behövs i utvecklingsarbetet samt förmedlar informationen till olika målgrupper.

De som avlägger specialyrkesexamen för utvecklare av landsbygden har god kompetens inom sitt eget yrkesområde och flera års erfarenhet av arbetslivet eller utvecklingsuppgifter eller av bådadera. Dessa erfarenheter har de fått i uppgifter inom den privata, offentliga eller tredje sektorn. Examinanderna har mångsidig kunskap om utvecklings- och rådgivningsuppgifter. De har också en helhetsbild av företagande och projektverksamhet. Examinanderna behärskar de administrativa uppgifterna i anknytning till projektarbete. De deltar aktivt i utvecklingsarbete antingen i sitt eget arbete eller i andra utvecklingsrelaterade uppgifter. Landsbygdsutvecklarna är ofta medlemmar i en grupp som för en viss region eller en viss bransch producerar åtgärder som anknyter till utveckling eller rådgivning.

Examinanderna deltar aktivt i utvecklingsarbetet när de avlägger sin examen. Därtill visar de att de kan stödja och vägleda kunder/samarbetsparter i projektarbete och frågor som gäller företagande. De har god kunskap om det landsbygdspolitiska systemet och

kännedom om företagsverksamheten på landsbygden. De kan utveckla sitt eget arbete och hålla sin egen yrkesskicklighet uppdaterad.

När de avlägger sin examen kan landsbygdsutvecklarna identifiera, de kan arbeta i nätverk, och vid rådgivning och utveckling arbetar de mot de uppställda målen. De kan utarbeta en genomförbar projektplan och sköta de praktiska åtgärderna i projektarbete. Dessutom utarbetar de en affärsverksamhetsplan som visar deras kunnande inom företagsverksamhet eller ger råd om hur den ska utarbetas. De kan också hänvisa kunderna till lämpliga sakkunniga. Landsbygdsutvecklarna kan bedöma utvecklingsarbetets effektivitet.

2.2 Examensdelarna

Specialyrkesexamen för utvecklare av landsbygden består av tre obligatoriska examensdelar.

Examensdelarna är

1. Att arbeta som landsbygdsutvecklare
2. Företagande på landsbygden
3. Kunnande om projekt på landsbygden och i landsbygdsnäringarna

3 YRKESKICKLIGHET SOM KRÄVS OCH GRUNDER FÖR BEDÖMNINGEN I SPECIALYRKESEXAMEN FÖR UTVECKLARE AV LANDSBYGDEN

Den yrkesskicklighet som krävs i examensgrunderna visas enligt den av examenskommissionen godkända planen för anordnande av specialyrkesexamen för utvecklare av landsbygden i examenstillfällena som genomförs i autentiskt arbete i arbetslivet. Examinanderna visar heltäckande om de har det yrkeskunnande som krävs i examensgrunderna. Detta görs enligt den personliga planen för examenstillfällena.

Bedömningen i specialyrkesexamen för utvecklare av landsbygden görs separat för varje examensdel genom jämförelse av examinandens yrkesskicklighet med kraven på yrkesskicklighet i examensdelen. Vid examenstillfällena visar examinanderna sin förmåga att tillämpa sitt kunnande i föränderliga situationer och arbetsmiljöer. De visar också sin förmåga att bedöma och att lära sig av erfarenheter samt att ta fram och börja använda nya sätt att arbeta.

Efter varje examenstillfälle bedömer och dokumenterar bedömaren eller bedömarna examinandens kunnande i relation till kraven på yrkesskicklighet, föremålen för bedömningen och bedömningskriterierna i examensdelen. Examinandens självvärdering utgör en väsentlig del av examensprestationen. Efter examenstillfället ordnas ett feedbacksamtal.

I de enskilda examenstillfällena räcker det med att en av trepartsrepresentanterna bedömer examinanden. I det samtal där hela examensdelen bedöms deltar representanter för alla tre parter.

Efter att alla examenstillfällena som ingår i examensdelen har hållits ordnas ett utvärderingssamtal, i vilket förutom examinanden även följande deltar:

- en representant för arbetsgivarna eller för en bakgrundsorganisation
- en representant för arbetstagarna, en samarbetspartner eller någon dylik aktör
- en representant för lärarna.

Examinanderna presenterar i utvärderingssamtalet de dokument som ska bedömas samt annat bedömningsmaterial. Examinanden och bedömarna diskuterar och bedömer examinandens yrkeskunnande utifrån det bedömningsmaterial som getts enligt examensdelens krav på yrkesskicklighet, föremål för bedömningen och bedömningskriterier. I slutet av utvärderingssamtalet fattar bedömningsgruppen ett bedömningsbeslut och ger examinanden feedback.

Krav på yrkesskicklighet, föremål för bedömningen och bedömningskriterier

Examensdelens krav på yrkesskicklighet, som baserar sig på uppgifts- och färdighetsområden i arbetslivet, anges på följande sidor med fet stil. Under denna text, i vänstra kolumnen, anges föremålen för bedömningen. Dessa är härledda från kraven på yrkesskicklighet och omfattar de kompetensområden som är centrala i fråga om yrkesskickligheten. Vid bedömningen fokuserar man särskilt på dessa kompetensområden. Den högra kolumnen innehåller de bedömningskriterier som anger den kvalitativa och kvantitativa nivån på en godkänd prestation. Utifrån dessa bedöms om examensprestationen kan godkännas. Efter examensdelen beskrivs sätten att visa yrkesskickligheten.

3.1 Att arbeta som landsbygdsutvecklare

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanden kan i sitt arbete utnyttja den verksamhetsmiljö där landsbygdsutveckling utförs.	
Föremål för bedömningen	Bedömningskriterier
Identifiering av utvecklingsbehov och utveckling av nya verksamhetsformer på landsbygden	Examinanden <ul style="list-style-type: none"> • är särskilt medveten om utmaningarna gällande utvecklingsverksamheten på landsbygden • identifierar behoven av utvecklingsåtgärder och framför nya synvinklar • startar utvecklingsåtgärder för att få igenom förändringar.
Kännedom om de aktörer som deltar i utvecklingen och uppbyggnaden av nätverk	Examinanden <ul style="list-style-type: none"> • identifierar, väljer och drar nytta av de intressentgrupper som är viktiga i den egna verksamheten (t.ex. landsbygdens rådgivande organisationer och fackorganisationer, den offentliga förvaltningen, finansärer, verksamhetsgrupper)

Examinanden kan bilda nätverk med aktörerna inom landsbygdsutveckling.

Föremål för bedömningen	Bedömningskriterier
Aktivering av aktörer i utvecklingsarbetet	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• behärskar den helhet som utvecklingsobjektet bildar och kan inrikta åtgärderna på den rätta målgruppen• presenterar utvecklingsbehovet kundfokuserat• kan skapa en god interaktionsatmosfär och inspirera deltagarna till att vara aktiva i utvecklingsarbetet
Kommunikation, interaktion och uppträdande	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• arbetar kundorienterat och med en positiv attityd• framför saker på ett tydligt sätt för olika målgrupper eller intressenter• lyssnar på kunden/samarbetspartnern• ger och tar emot feedback• arbetar lösningsfokuserat• sköter normal kommunikation på svenska och finska och dessutom på ett främmande språk• beaktar kulturella skillnader i sin verksamhet.

Examinanden sköter kundkontakterna vi utvecklingsarbetet av landsbygden

Föremål för bedömningen	Bedömningskriterier
Identifiering av kunder	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• identifierar de interna och externa kunderna inom sitt utvecklingsarbete• identifierar ett kundförhållande i olika situationer
Att arbeta kundorienterat	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• kartlägger kundens behov på ett interaktivt sätt• väljer rätt sätt att närma sig kunden• tillämpar utvecklingsmetoder för att lösa kundens problem

Examinanden kan söka och dra nytta av information från olika källor

Föremål för bedömningen	Bedömningskriterier
Att skaffa och dra nytta av information som hänför sig till utveckling av landsbygden	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• känner igen behovet av information• söker informations på ett mångsidigt sätt• använder informationen i sin egen verksamhet och bearbetar den i enlighet med kundens behov• bedömer effekterna av verksamheten

Examinanden kan bedöma och utveckla sina personliga färdigheter	
Att leda sig själv och utveck- larens yrkesskicklighet	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • bedömer och utvecklar sina personliga färdigheter när han eller hon arbetar som utvecklare • planerar sin egen tidsanvändning • anpassar sin verksamhet till förändrade förhållanden • drar nytta av den respons som han eller hon fått • beaktar de krav som olika arbets- och verksamhetskulturer ställer (ex. internationell verksamhet) • arbetar utgående från kundens förutsättningar • upprätthåller sin yrkesskicklighet och utvecklingsförmåga
Mötes- och förhandlings- färdigheter	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • behärskar mötes- och förhandlingsteknik • kan göra upp handlingar som hänför sig till möten (ex. kallelser, ärendelistor, protokoll) • kan leda möten målinriktat och ekonomiskt (ex. tidsanvändning, håller sig till sak, lyssnar) • fungerar kommunikativt och samarbetsvilligt på möten och vid förhandlingar
Examinanden kan planera och genomföra intern och extern kommunikation i utvecklingsverksamheten	
Föremål för bedömningen	Bedömningskriterier
Användning av olika former av kommunikation och information	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner igen olika kommunikationskanaler och väljer lämpliga redskap i sitt eget arbete (sociala medier inkluderade) • gör upp en kommunikationsplan • gör upp ett pressmeddelande • gör upp ett kundbrev • gör upp presentationer om sig själv och använder datateknik i sina presentationer
Att arrangera sammankomster och evenemang	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • planerar kundinriktade möten, evenemang, sammankomster, informationsmöten och kurser som hänför sig till utveckling • skaffar experter, lokaler och utrustning som behövs för evenemangen • fungerar ekonomiskt då han eller hon arrangerar sammankomster och evenemang • gör upp tidtabeller, broschyrer och marknadsför evenemangen

	<ul style="list-style-type: none"> • väljer en ändamålsenlig målgrupp och informerar till rätta medier
Examinanden kan arbeta enligt principerna om hållbar utveckling	
Föremål för bedömningen	Bedömningskriterier
Tillämpning av principerna för hållbar utveckling	Examinanden <ul style="list-style-type: none"> • kan känna igen principerna för hållbar utveckling för den egna verksamheten • kan tillämpa hållbar utveckling i kundarbetet

Sätt att visa yrkesskickligheten

Examinanden visar sin yrkeskunnighet i sina arbetsuppgifter eller i olika utvecklingsuppdrag. Examenstillfällena kan t.ex. bestå av

- att genomföra olika åtgärder som anknyter till utvecklingsarbete i olika projekt eller nätverk
- att arrangera evenemang som hänför sig till utveckling
- att delta i handlednings- och rådgivningsarbete som hänför sig till utveckling av landsbygden

Att avlägga examen är en process där examinandan genomför de åtgärder som ingår i den personliga planen för avläggande av yrkesprov och samlar in bedömningsmaterial.

Examinandans bedömningsmaterial består av det material och dokument som examinandan samlat in samt av examinandans självvärdering.

3.2 Företagande på landsbygden

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanden kan arbeta i en företagsverksamhetsmiljö på landsbygden.	
Föremål för bedömningen	Bedömningskriterier
Kännedom om förutsättningarna för företagsverksamhet på landsbygden	Examinanden <ul style="list-style-type: none"> • utnyttjar i sitt arbete på ett sakkunnigt sätt sin kunskap om särdragen i företagsverksamhet på landsbygden • är insatt i företagsverksamheten inom sitt verksamhetsområde • tar i sitt rådgivningsarbete hänsyn till förändringarna i verksamhetsmiljön • informerar på ett professionellt sätt kunden om möjligheter och utmaningar i fråga om företagsverksamhet.

Skapande och upprätthållande av ett samarbetsnätverk som anknyter till företagande på landsbygden	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kartlägger befintliga och potentiella nätverkspartner med tanke på kundnyttan • utnyttjar sitt eget samarbetsnätverk vid främjande av företagande • råder företagaren att skapa ett eget samarbetsnätverk och ger råd om hur man kan utnyttja ett nätverk • arbetar konstruktivt för att utveckla sitt eget nätverkssamarbete.
Användning av centrala finansieringsmöjligheter för företagsverksamhet	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • utnyttjar finansieringsmöjligheter för företagsverksamhet med tanke på kundens behov • överväger tillsammans med kunden de finansieringsalternativ som har tagits fram • kan vägleda kunden att söka ytterligare information och råd om olika finansieringskällor • hjälper kunden att välja det lämpligaste alternativet av de finansieringsalternativ som är möjliga för företagsverksamhet på landsbygden
Examinanden kan bedöma vilka egenskaper som behövs av en företagare	
Föremål för bedömningen	Bedömningskriterier
Att arbeta som företagare	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • berättar för kunden vad det innebär att vara företagare • råder kunden att kritiskt bedöma sitt företags läge och använda experttjänster som lämpar sig för olika skeden i företagsverksamheten
Examinanden kan bedöma vilka egenskaper som krävs av en företagare.	
Föremål för bedömningen	Bedömningskriterier
Företagaregenskaper	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • identifierar kundens interna och externa styrkor och utvecklingsområden i fråga om företagande och ger konstruktiv feedback på dem • inriktar kundens uppmärksamhet på dennes egna resurser och styrkor med hjälp av handledningsdiskussioner • kan hjälpa kunden att bedöma och utveckla sina egna förutsättningar att arbeta som företagare

Examinanden kan bedöma en affärsidé och hjälpa till vid utarbetande av en affärsplan.

Föremål för bedömningen	Bedömningskriterier
Identifiering och utveckling av en affärsidé	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• identifierar en genomförbar affärsidé i förhållande till områdets näringsliv och kundernas behov• bedömer, utvecklar och testar olika idéers funktionsduglighet.
Att göra upp och utarbeta en affärsverksamhetsplan	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• ger kunden handledning vid utarbetande av en affärsverksamhetsplan• bedömer med hjälp av beräkningar och indikatorer om verksamheten är lönsam• identifierar risker av olika slag i samband med företagsverksamhet• identifierar olika risker i samband med företagsverksamheten och hur man kan bereda sig på dem.

Examinanden kan ge råd vid grundande av ett företag.

Föremål för bedömningen	Bedömningskriterier
Åtgärder vid grundandet av ett företag	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• hjälper kunder vid grundande av ett företag• hjälper kunden att välja en lämplig företagsform• stöder och handleder kunden i alla faser när denne grundar ett företag och beaktar kundens behov• råder kunden att ta reda på vilka författningar som gäller den egna branschen och att skaffa mer information.
Utnyttjande av de rådgivnings- och stödorganisationer som behövs när man grundar och utvecklar ett företag	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• berättar för kunden om de viktigaste expert- och stödtjänster som är lämpliga vid grundandet och utvecklandet av företaget när det gäller verksamhetsmiljön på landsbygden

Examinanden kan identifiera ett företags utvecklingsbehov och söka lösningar på dem.

Föremål för bedömningen	Bedömningskriterier
Utveckling av företagsverksamhet	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• känner till de viktigaste utvecklingsfaser som gäller för företag på landsbygden och de utmaningar som hänför sig till dem• bistår kunden i de vanligaste utvecklingsfrågorna i anknytning till företagsverksamhet och kan råda kunden att söka information om frågor som kräver särskild sakkunskap.

Utnyttjande av kvalitetssystem	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • ger råd om hur man använder lämpliga kvalitetssystem vid utveckling av företagsverksamheten • råder företagare att söka ytterligare information.
--------------------------------	--

Sätt att visa yrkesskickligheten

Examinanden visar sin yrkeskunnighet i sina arbetsuppgifter eller i olika rådgivnings- och handledningsuppdrag. Examenstillfällena kan t.ex. bestå av

- handledning och rådgivning för personer som är eller vill bli företagare
- handledning vid uppgörandet av en företagsverksamhetsplan

Att avlägga examen är en process där examinandan genomför de åtgärder som ingår i den personliga planen för avläggande av yrkesprov och samlar in bedömningsmaterial. Examinandans bedömningsmaterial kan bestå av en affärsverksamhetsplan, rådgivnings- och handlednings material som uppkommit i det egna arbetet

Examinandans bedömningsmaterial består av det material och dokument som examinandan samlat in samt av examinandans självvärdering.

3.3 Kunnande om projekt på landsbygden och inom landsbygdsnäringarna

Examinanden kan tillämpa olika utvecklingsprogram i sin egen verksamhet.	
Föremål för bedömningen	Bedömningskriterier
Utnyttjande av landsbygdspolitik, programverksamhet och utvecklingsprogram	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • drar nytta av de utvecklingsprogram som viktiga i den egna verksamhetsmiljön • söker information om utvecklingsverksamhet på landsbygden och om utvecklingsprogram för landsbygden på regional och nationell nivå • kartlägger de olika alternativen för genomförande av projekt (bland annat utvecklings- och investeringsprojekt, vet vilka internationella program som står till buds) • utnyttjar de utvecklingsprogram som är viktigast med tanke på den egna verksamhetsmiljön.

Examinanden kan utarbeta en projektplan och en projektansökan.	
Föremål för bedömningen	Bedömningskriterier
Utarbetande av en genomförbar projektplan	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kartlägger utvecklingsbehoven i samarbete med intressenter • identifierar målgrupper och utvecklingsobjekt • förstår betydelsen av mål och åtgärder vid utarbetandet av en projektplan • bedömer personresurser och materiella resurser • gör upp en kostnads kalkyl och en finansieringsplan • bedömer riskerna i samband med genomförandet av projektet.
Utarbetande av en ansökan om projektstöd	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • tar reda på de olika finansieringskanalerna för projektet • utarbetar en ansökan om projektstöd och nödvändiga bilagor
Examinanden kan utföra uppgifter som anknyter till genomförandet av ett projekt.	
Föremål för bedömningen	Bedömningskriterier
Identifiering av aktörerna i ett projektarbete	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • identifierar de olika aktörernas uppgifter i genomförandet av projektet • ger vid behov aktörerna anvisningar om vilka uppgifter de ska utföra i projektet.
Att bilda nätverk och engagera aktörer i projektverksamheten	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • identifierar de intressenter som är viktigast för projektet • bildar nätverk med aktörer som är viktiga för projektet • ingår de behövliga samarbetsavtalen.
Genomförande av en projektplan	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • läser projektbeslut och genomför projektet i enlighet med beslutet • vet vilka kostnader som kan godkännas och följer projektfinansiärens anvisningar om kostnader och finansiering • utarbetar finansieringsdokument och fogar de behövliga bilagorna till ansökan (t.ex. ansökan om utbetalning) • ansöker om utbetalning vid rätt tidpunkt och enligt finansiärens anvisningar

	<ul style="list-style-type: none"> • utarbetar mellan- och slutrapporter
Att följa de bestämmelser som hänför sig till genomförandet av projekten	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • följer de lagar och regler som gäller projektverksamhet (t.ex. lagen om förvaltningsförfarande 598/1982, lagen om offentlig upphandling 348/2007, lagen om dataskydd 516/2004)
Utvärdering av effektiviteten och kontinuiteten i utvecklingsverksamheten	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • utvärderar utvecklingsprojektens kvantitativa och kvalitativa effektivitet • bedömer den egna utvecklingsverksamhetens effektivitet och resultat, dvs. hur projektets produkter och resultat kommer att leva vidare.

Sätt att visa yrkesskickligheten

Examinanden visar sin yrkesskicklighet genom att planera ett utvecklingsprojekt i samarbete med intressenter och genom att utföra eller delta i ett utvecklingsarbete antingen i sitt eget arbete i en offentlig eller privat organisation eller till exempel i en uppgift i tredje sektorn. Examenstillfällena kan bestå av till exempel

- att handleda eller planera ett projekt och ansöka om finansiering för ett projekt
- att delta i genomförandet av ett projekt.

Att avlägga examen är en process där examinandens genomför de åtgärder som ingår i den personliga planen för avläggande av yrkesprov och samlar in bedömningsmaterial. Examinandens bedömningsmaterial kan bestå av t.ex. en projektplan och projektansökan, material som uppkommit i det egna arbetet i samband med genomförandet av ett projekt.

Examinandens bedömningsmaterial består av det material och dokument som examinandens samlat in samt av examinandens självvärdering.

BILAGA

Beskrivning av yrket

Utvecklare av landsbygden utför uppgifter vars syfte är att öka landsbygdens livskraft. Deras arbete består av att hjälpa människor, organisationer, företag och företagare på landsbygden. Utvecklare av landsbygden har specialiserat sig på utveckling av den bebodda landsbygden, landsbygdsnäringarna och deras verksamhetsmiljöer. De arbetar kundorienterat med hjälp av samarbetsnätverk och skaffar den information som behövs i utvecklingsarbetet samt förmedlar informationen till olika målgrupper.

För att kunna arbeta som en kompetent yrkesman eller yrkeskvinna har utvecklaren ett gott yrkeskunnande inom den egna branschen och erfarenhet av utvecklingsuppgifter. I sitt arbete tillämpar de smidigt sitt kunnande om företagande på landsbygden och om utvecklingsverksamhet på landsbygden. De handleder kunderna i frågor som gäller företagande och projektarbete och söker information om stöd- och rådgivningsorganisationer. Utvecklare av landsbygden hjälper kunderna att planera och genomföra fungerande utvecklings- och investeringsprojekt för att främja en livskraftig landsbygd. De söker information om regionala, nationella och internationella finansieringsmöjligheter och utarbetar ansökningar om finansiering av projekten (t.ex. utvecklings-, investerings-, utbildnings-, informations-, sysselsättnings- och rörlighetsprojekt). Dessutom administrerar och leder de landsbygdsprojekt.

Utvecklarna av landsbygden bör känna till nätverken i sitt område och i sin bransch och utnyttjar dem. De är bra på att kommunicera, interagera och uppträda. De behärskar informationsteknik så väl att de kan utnyttja de program som behövs i arbetet och på ett heltäckande sätt söka information som stöder det egna arbetet. De är också måna om att utvecklas och håller sina kunskaper uppdaterade i enlighet med principerna om livslångt lärande.

Utvecklare av landsbygden är i allmänhet sakkunniga som är anställda av någon organisation. Dessa organisationer kan vara till exempel regionala myndigheter, kommuner, ekonomiska regioner, sammanslutningar inom näringslivet, lokala aktionsgrupper, finansierare, företags- och producentorganisationer, läroanstalter, rådgivningsorganisationer för landsbygden, skogscentraler, 4H-organisationer och -föreningar samt landsbygdsföretag. De kan också arbeta som självständiga företagare.

Tryckt

ISBN 978-952-13-4804-4

ISSN 1798-8977

Online

ISBN 978-952-13-4805-1

ISSN 1798-8985

Utbildningsstyrelsen har godkänt dessa examensgrunder med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

De fristående examina är examina som särskilt planerats och utvecklats för att avläggas av den vuxna befolkningen.

Planeringen och genomförandet av de fristående examina baserar sig på ett nära samarbete mellan sakkunniga inom undervisning och arbetsliv.